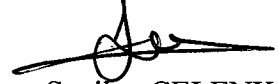

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Anayasa'nın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri uyarınca Adalet Bakanı Akın Gürlek tarafından, öngörülen yasal süresi içinde cevaplanması konusunda gereğini bilginize sunarım.

Sevilay ÇELENK

Diyarbakır Milletvekili

Rojava'ya yönelik saldırı sonrasında saldırıyı protesto eden ya da bölgedeki gelişmelere ilişkin haber ve yorum paylaşan gazeteci, siyasetçi ve haber ajanslarının X hesaplarına “milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması” iddiasıyla erişim engeli getirilmiştir. Emniyet Müdürlüğü'nün başvuruları üzerine Kayseri 4. Sulh Ceza Hakimliği ile Mersin 4. Sulh Ceza Hakimliği, aralarında Demokratik Bölgeler Partisi Eş Genel Başkanı ve Batman Milletvekili Keskin Bayındır ile DEM Parti Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın da bulunduğu çok sayıda hesap hakkında erişimin engellenmesine karar vermiştir. Milletvekillerinin avukatları tarafından yapılan itirazlar ise reddedilmiştir. Söz konusu kararlar, X hesaplarının “Terör Örgütü Propagandası niteliğinde paylaşımlar yaptığı” iddiasına dayandırılmıştır. Kararların dayandırıldığı 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesi, uygulamada sınırları belirsiz ve geniş yorumlanan ifade özgürlüğüne müdahale aracına dönüşmüştür. “Milli güvenlik” ve “kamu düzeni” gibi muğlak ifadelerle hesapların tamamı kapatılabilmekte, müdahalenin kapsamı ve sınırları öngörülebilir olmaktan çıkmaktadır. Bu uygulama biçimi devam ettiği sürece sosyal medya kullanan herkesin hesabı aynı gerekçelerle erişime engellenebilir. Müdahalenin ölçütleri açık ve nesnel biçimde tanımlanmadığı için sınırlar belirsizleşmekte, uygulama geniş yorumlara açık hale gelmektedir. Özellikle “propaganda niteliğinde” ifadesi ile hesapların kapatılması idari bir değerlendirmeye dayanmaktadır.

Öte yandan Emniyet Müdürlüğü, onaylı X hesabı bulunan ve hesabının açıklama kısmında milletvekili olduğu açıkça belirtilen Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan hakkında mahkemeye sunduğu araştırma dosyasında “Yapılan araştırmada kullanıcının adres ve kimlik tespiti adına yeterli bilgi ve içerik görüntülenememiştir” ifadelerine yer vermiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi, yasama faaliyetlerine katılan ve milletvekilliği sıfatı kamuya açık bir kişi hakkında bu yönde bir tespitle bulunulması maddi olgular ve kamusal bilinirlik düzeyi dikkate alındığında izah edilebilir değildir. Söz konusu milletvekili hesapları parti faaliyetleri kapsamında kullanılan dijital siyasal iletişim kanallarıdır. Hesaplara erişim engeli getirilmesi siyasal faaliyet yürütme ve seçmenle iletişim kurma hakkına doğrudan müdahaledir.

Erişim engeli kararları, Anayasa'nın 25. ve 26. maddeleri ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesi kapsamında güvence altına alınan ifade özgürlüğüne aykırıdır. Bu kararlar ölçülülük, siyasal faaliyet ve demokratik temsil ilkeleri bakımından hak ihlali niteliği taşımakta olup hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Verilen bu keyfi kararların sonuçları uluslararası hukuk ve basın özgürlüğü endekslerine de doğrudan yansımaktadır. Türkiye, Dünya Adalet Projesi'nin (World Justice Project – WJP) 2025 Hukukun Üstünlüğü Endeksi verilerine göre 143 ülke arasında 118'inci sırada yer almaktadır. Yine 2025 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'ne göre ise Türkiye 180 ülke içerisinde bir önceki yıla göre gerileyerek 159'uncu sıraya düşmüştür.

Bu bağlamda;

1. 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesi kapsamında son bir yılda kaç sosyal medya hesabı ve haber hakkında erişim engeli kararı verilmiştir? Bu kararların kaçında hesapların tamamı erişime kapatılmıştır?
2. Milletvekillerine ait sosyal medya hesapları hakkında erişim engeli kararı hangi hukuki gerekçelere dayanılarak verilmiştir? Siyasal faaliyet yürütme hakkı ve Anayasa'nın 83. maddesinde yer alan açık hükümler dikkate alınmış mıdır, alınmış ise bu hükümlere rağmen söz konusu kararlar hangi değerlendirmeye dayanmaktadır?
3. Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan hakkında kullanılan "Yapılan araştırmada kullanıcının adres ve kimlik tespiti adına yeterli bilgi ve içerik görüntülenememiştir" ifadesine ilişkin bu değerlendirmenin nasıl bir açıklaması vardır? Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi bir milletvekili hakkında kimlik ve adres tespitinin yapılamadığı yönündeki bu değerlendirme hangi somut veri, belge ve araştırma süreçlerine dayanmaktadır?
4. 8/A maddesi kapsamında verilen kararlara karşı yapılan itiraz sayısı kaçtır? Bu itirazların kaçında erişim engeli kararı kaldırılmıştır?
5. 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesinin mevcut uygulamasının ifade özgürlüğünü daraltan ve öngörülebilirlik ilkesini zedeleyen sonuçları karşısında, söz konusu maddenin yeniden düzenlenmesine yönelik bir yasal değişiklik hazırlığı yapılmakta mıdır?